

Aan : Gemeenteraad
Van : Wethouder Dings
Datum : 5 oktober 2021
Onderwerp : Doorgaande leerlijn op gebied van Natuur, Milieu en Educatie (NME)
Registratienummer : 1556342
Bijlage : Poster tuinman Bart + uitleg

Afgelopen maart is [de Onderwijsagenda](#) aan de raad van Purmerend aangeboden, met daarin de onderwijsambities in pijlers beschreven: Voorschoolse educatie, Beweging, Gezondheid, Zorg, Cultuur (Natuur- en Milieueducatie en Techniek), Participatie en Huisvesting. Deze pijlers zijn voortgekomen uit de vele gesprekken met al onze partners, waaronder Samenwerkingsverbanden, scholen, BSB, GGD, kinderen, peuteropvang en zorgpartijen.

Corona heeft zeker invloed gehad op de uitwerking van de onderwijsagenda, maar inmiddels zijn we op verschillende pijlers stappen aan het maken. Graag informeren we u over één van de ontwikkelingen binnen de pijlers Cultuur en Gezondheid.

Dat de Onderwijsagenda in samenhang is met alle ontwikkelingen op maatschappelijk gebied, blijkt wel uit de praktijk. Zo kwam de vraag naar schooltuinen niet alleen via het onderwijs naar voren, maar ook via gezondheid (JOGG) aangezien we ook een gezonde leeflijn stimuleren. Ondertussen was er al contact met onze eigen specialist op het gebied van Natuur, Milieu en Educatie (NME). Hij verzorgt voor veel scholen de NME-educatie. Vanuit NME was er ook al de wens om een bredere doorgaande lijn uit te werken voor de basisscholen, zodat iedere basisscholier vanaf groep 1 al in aanraking komt met de natuur en het milieu.

Op dit moment zijn we het aanbod aan het uitwerken, waarbij rekening gehouden moet worden met capaciteit. De wens is om vanaf volgend schooljaar een volledig NME-lespakket aan de basisscholen te kunnen bieden: starten vanaf groep 1 tot en met groep 8.

Later zullen we bij u terug komen om meer uitleg aan te geven.

Om alvast een start te maken met een educatief en gezond Natuur en Milieu-lesprogramma, is er een initiatief gestart door Bram Engberts uit Beemster (bekend van Brams Natuur en The Green Make Over op SBS6, maar ook als boswachter van het Arboretum). In samenwerking met Wortels en Co zijn er mobiele schooltuinen ontwikkeld, zie bijlage. Niet alleen kunnen we dit toevoegen aan de gedachte van een doorgaande leerlijn, maar ook aan de aanpak die we hebben voor gezonde voeding.

Daarnaast is de samenwerking met Wortels en Co en Werkom een prachtig voorbeeld van hoe we verschillende terreinen integraal laten samenkomen. Zo worden de mobiele schooltuinen die bij Wortels en Co worden gemaakt van gerecycled hout, aangeleverd door onder andere ondernemers uit de regio.

De productie is onderdeel van een leerwerk-traject waarbij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een mooi vak leren in een sector waar veel kansen liggen. Ook in de toekomst kunnen kandidaten worden ingezet bij het onderhoud en/of ondersteuning van het educatieprogramma op scholen.

We willen de mobiele schooltuinen dan ook aan alle basisscholen in Purmerend en Beemster aanbieden, zodat we een doorlopende leerlijn natuuronderwijs stimuleren met aandacht voor gezonde voeding. JOGG is al jarenlang betrokken bij de schooltuinen, omdat dit een goede manier is om kinderen met gezonde voeding in aanraking te laten komen: niet alleen proeven, maar zelf verbouwen en zien hoe het groeit. De uitbreiding op NME is daarom ook passend bij de ambitie om JOGG te intensiveren (zie memo [Evaluatie JOGG, 1550049](#)) en bij de ambitie van de onderwijsagenda.

De kosten van het moestuin-lespakket zijn voor het eerste jaar ca € 5.000,- per deelnemende school en het 2^e en volgende jaren ca € 2.300,-. Dekking hiervoor vinden we binnen de middelen van onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Er is voldoende budget, ook als alle scholen eraan meedoen.

We kiezen ervoor om het gehele bedrag door de gemeente te laten financieren, aangezien het onze ambities raakt en we graag willen dat alle scholen meedoen. Scholen hebben - los van het nationaal programma onderwijs (wat maar kortdurend is en niet bestemd voor dit doel) - beperkte middelen om mee te doen aan diverse projecten. We willen ten slotte dat ze cultuureducatie bieden, bibliotheekdeelname, gym, schoolreisjes, etc. Dat kan betekenen dat sommige scholen vanwege budget andere keuzes maken. De budgetruimte van scholen wordt mede bepaald door de vrijwillige ouderbijdrage en niet alle scholen krijgen dit volledig binnen.

GROEN EDUCATIE SCHOLEN

Groen en natuur maakt blij, creatief en nieuwsgierig. Voor kinderen is natuur heel belangrijk. Je kunt erin spelen, ontdekken en elk plantje is anders. Bij het verzorgen van plantjes ontwikkelen kinderen hun motoriek en kennis. Ze beleven de cyclus van zaadje tot plant. En dat allemaal in de klas.

1. SCHOOL

Ik ben Bram en ik help de kinderen om de natuur te ontdekken. Ze leren over planten en de verzorging. Maar ook dat er heel veel verschillende planten zijn. De schooltuin buiten haal ik naar binnen. Natuurlijk met lesprogramma, uitleg en tips.

2. BRAM'S SCHOOLTUINEN

5. DE CIRKEL IS ROND

Elke plant begint met een zaadje, aarde en aandacht. De liefde voor natuur ook. Bram's Schooltuin plant dat groene zaadje met de schooltuin in de klas. Doen jullie mee?

De bakken worden van gerecycled materiaal gemaakt. De aarde is compost van groenafval. Duurzaam, net als de natuur.

Bij Wortels en Co. werken mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zij maken alles voor jullie schooltuin. De bak, de zakjes zaad en de bordjes. Een groene groet van Wortels en Co.

GROEN EDUCATIE SCHOLEN

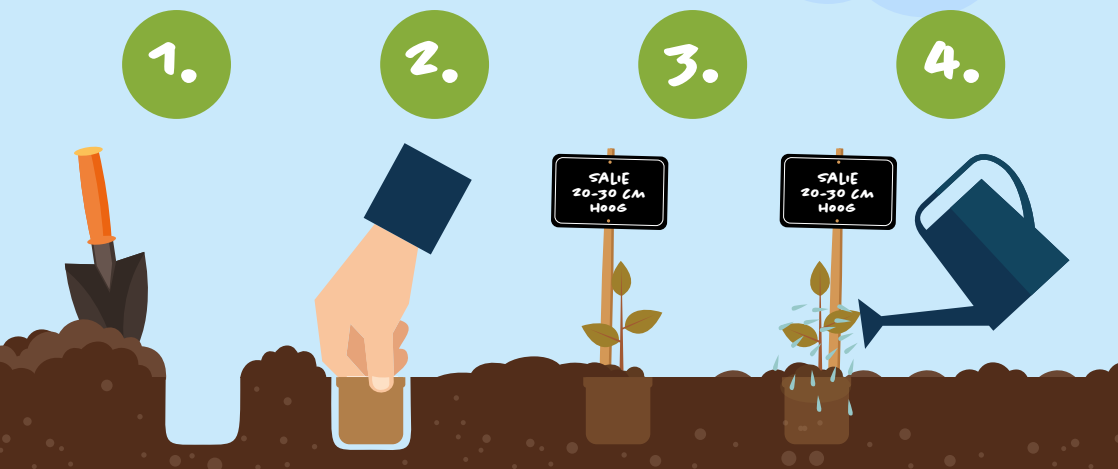
SCHOOLTUIN

www.bramsschooltuinen.nl

BRAM'S SCHOOLTUIN

ZAAIEN, VERZORGEN EN OOGSTEN VAN JE EIGEN PLANTJES

Haal met Bram de schooltuinen binnen

Brams Schooltuinen is geschikt voor basisschoolkinderen. Er zijn drie thema's. Voor elk seizoen één: smaak, oogst en bloei.

Wat komt er in de klas?

- Wij brengen de verrijdbare bak bij u op school.
- 3 keer per jaar bezorgen wij nieuwe thema's met planten, bolletjes en zaden.
- Goede grond voor de groei.
- Bordjes voor bij de planten.
- Duidelijke handleiding voor de kinderen. Ook om mee naar huis te nemen.

Hoe werkt het?

- Wij verzorgen de eerste les.
- De klas krijgt een helder lesprogramma.
- Kinderen en leraar kunnen altijd vragen stellen via info@bramsschooltuinen.nl

GROEN EDUCATIE SCHOLEN

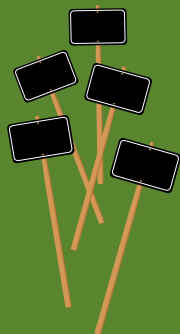
Voor kinderen is natuur erg belangrijk. Bij het verzorgen van plantjes ontwikkelen kinderen hun motoriek en kennis. Brams Schooltuinen heeft een compleet lespakket voor de schooltuin in de klas. Wij komen met de plantenkar en alle spullen in de klas. Bram verzorgt de eerste les en legt alles uit. De kinderen kunnen direct aan de slag. De klas krijgt natuurlijk een helder lesprogramma.

1. SCHOOL

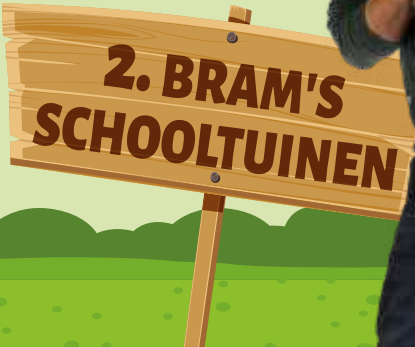

75 cm

De kinderen beleven hoe planten groeien, ruiken en hoe je ze verzorgt. En hoe kleine plantjes groot worden. Er zijn drie thema's. Voor elk seizoen één: smaak, oogst en bloei.

Bij de start van het nieuwe seizoen komen wij langs met het materiaal. Door het bijbehorende lesprogramma weet de klas precies wat ze moeten doen.

Wortels en co.

Bij Wortels en Co. werken mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zij maken alles voor de schooltuin. Een groene groet van Wortels en Co.

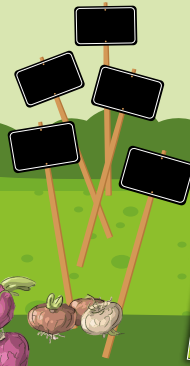
hvc.
energie en hergebruik

De bakken worden van gerecycled materiaal gemaakt. En de aarde is compost van groenafval. Duurzaam, net als de natuur.

GROEN EDUCATIE SCHOLEN

Wij brengen de verrijdbare bak bij u op school, bezorgen 3 keer per jaar de nieuwe thema's met planten, bolletjes en zaden, goede grond voor de groei, bordjes voor bij de planten en een duidelijke handleiding voor de kinderen. Ook om mee naar huis te nemen.

**5. DE CIRKEL
IS ROND**

Elke plant begint met water, warmte, licht, aarde en aandacht. De liefde voor natuur ook. Brams Schooltuin plant dat groene zaadje met de schooltuin in de klas. Doen jullie mee?

Ik ben Bram en ik help de kinderen om de natuur te ontdekken. Ze leren over planten en de verzorging. Maar ook dat er heel veel verschillende planten zijn. De schooltuin buiten haal ik naar binnen. Natuurlijk met lesprogramma, uitleg en tips.

Meer weten?!

Mail naar info@bramsschooltuinen.nl

www.bramsschooltuinen.nl